

Kulturminner på og ved golfbaner

Det var en gang i årene 1935–38, en golfbane, høyt oppe på fjellet, på Skeikampen i Gausdal.

Tekst: Jens N. Engelstad

Banen, som hadde fem hull, var et utvidet aktivitetstilbud til sanatoriets gjester. De hadde et lager av køller til utlån, og caddies var det nok av. På grunn av krangel om beite ble imidlertid banen nedlagt i 1938. Den bidro sikkert til at flere kom seg ut og i bevegelse – kanskje kun kledd i tidsriktig daglig antrekk neppe spesielt egnet til golfspill.

Med faglig støtte fra Fylkeskonservatoren i Oppland og med økonomisk støtte fra Gausdal kommune, Kulturminnefondet og Olav Thon Stiftelsen samt betydelig dugnad vil teestedet sommeren 2016 stå ferdig ryddet, sikret og skiltet – og stedet vil bli vedlikeholdt i en stand som vil gjøre det til et golfhistorisk kulturminne – et fyrtårn på linje med kjente og mer tradisjonelle kulturminner på og ved norske golfbaner.

Vi fortalte i Norsk Golf #8-2013 om hva tilsvarende prosjekter på og ved banene til Kongsvinger GK, Stiklestad GK og Norsjø GK har betydd for klubbens anseelse, og ikke minst golfidrettens omdømme, i deres lokalsamfunn. Prosjektene har bidratt til betydelig samarbeid med forskjellige lokale krefter, voksne som barn, med statlige/kommunale organer, større forståelse for golfens samfunnsbidrag, og – ikke minst – flere medlemmer for klubbene. Det har som regel også gjort sitt til å redusere potensielle og reelle konflikter mellom turgående og golfere. Ja, de lever faktisk som regel meget godt med

hverandre og uten at det er kompromisset på sikkerhet.

Faggruppe golfhistorie planlegger et større prosjekt der vi vil samarbeide med Riksantikvaren og de forskjellige fylkeskonservatorene. Vi vil søke økonomisk støtte fra Kulturrådet, Kulturminnefondet og en stiftelse vi allerede har god dialog med. Prosjektet består i å lage en mal for klubbene slik at de bedre kan identifisere, kartlegge, rydde, skilte, sikre, vedlikeholde, fremvise fysisk og publisere digitalt golfrelaterte og andre typer kulturminner, som finnes på og i forbindelse med Norges nesten 200 golfbaner. En viktig del av prosjektet er å kartlegge, og helst lage rammeavtaler med, mulige kilder til økonomisk støtte for golfklubbene i arbeidet med å sikre, dokumentere og publisere sine kulturminner.

I Norsk Golf #8-2013 spurte vi om det er andre klubber med kulturminner som har gjort som Kongsvinger, Norsjø og Stiklestad. Vi ba om å få høre fra disse, en oppfordring vi herved gjentar og retter til alle medlemsklubbene, og ikke minst til deres historieinteresserte medlemmer. Faggruppe golfhistorie vil i tiden fremover ta kontakt med klubbene om saken, men vi vil allerede nå veldig gjerne høre fra dere og/eller enkeltstående interesserte medlemmer. Ta direkte kontakt med Peder Mørk per e-post pederm50@gmail.com. Peder er, sammen med Ellen Dahl, våre nye medlemmer i faggruppen fra i år.

Man skal se godt etter for å finne spor av golfbanen, men her er restene av et av utslagsstedene; et lite oppbygd platå som ballen ble slått ut fra.

Bildet viser gjester foran et nybygget sanatorium i 1876, noen tiår før golf ble et aktivitetstilbud.